

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 359 בס"ד ערש"ק פרי' מטות-מסעי (מסכנו) כ"ד תמוז תשס"ט

פנינים יקרים

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל (ל', ב') בתחילת שליחותו של משה רבנו ע"ה נאמר לו: מזה בידך ויאמר משה (שמות ד') 'מטה' מרמז שיוכל להטות לבות בני ישראל, מטה כלפי חסד, ונמסר לצדיקים הכח להטות לבות ישראל, וכן כאן הכוונה וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל, הם הצדיקים שבכל הדורות שהיה ביכלתם להטות לבכם של בני ישראל.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל (ל', ב') למד שהפרת נדרים בג' הדיוטות וביחיד מומחה וכו'. מפרשת נדרים יש לאדם לשמוח בראותו שאף שהיה עליו נדרים יכולים ג' אנשים להתיר וכו' וגם יחיד בעצמו אם הוא מומחה יכול להתירו - ורק בזה שיתבטל אליו יכול לעשות לו טובה לתקן אותו במדות טובות ובהדרכה ישרה בתורה וירא"ש וכו'.

איש כי ידור נדר לה' (ל', ג') מחלוקת בגמרא על הנודר נדרים אחד אומר שנקרא קדוש והשני אומר שהרי זה כאילו בנה במה לע"ז (נדרים כב) איך יכול לקרא הבדל כל כך קיצוני? אלא שאין מחלוקת על הנודר נדר בעצם אלא אחד אומר אם אדם מרגיש בעצמו שאם יאכל אויה מאכל תהיה לו ירידה רוחנית הרי זה נקרא קדוש, אבל אם בא השני ונודר סתם כדי שיהיה לו שם טוב נקרא רשע כי לא די לו במה שהתורה אסרה עד שבא להוסיף על עצמו? על כרחך שרק גאווה מדברת מתוך גרונו.

בכל היוצא מפי יעשה (ל', ג') אם בני ישראל ישמעו דבריו של הצדיק ויעשו כל היוצא מפיו או ממילא כל היוצא מפיו של הצדיק בתפלה ותחנונים יעשה הקב"ה רצונו כמ"ש הקב"ה גוזר והצדיק מבטל.

נקום בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך (ל"א, ב') בטעם הדבר שלקחת משה היתה תלויה במלחמת מדין נראה לבאר ע"פ יסוד ידוע בהנהגת הבריאה שכל זמן שיש כוחות טומאה בעולם צריך שיהיו כנגדם כוחות של קדושה. כך כל זמן שכח הטומאה של בלעם היה בעולם אי אפשר היה שמושה יסתלק מן העולם משום שצריכים היו לכח הקדושה של משה כנגדו ורק לאחר שנהרג בחרב ניתן לקיים ואחר תאסף אל עמך.

אנשי הצבא בזו איש לו (ל"א, ג') ר"ל שהאנשים הפשוטים עשו לפי מדרגתם. רמז: איש לו ולא הסתכלו לרצות לחקות את דרגות האחרים מהם.

ואנחנו נחלץ חושים (ל"ב, י"ז) 'אנחנו' לשון רבים כי בכח הדבור פדה בשלום נפשי כי ברבים היו עמדי, הכח מהרבים, אם אין אני לי מי לי, וכך הרמז לעבודת השם להחלץ חושים חלוצים תעברו לפני אחיכם ועי"ז נכבשה הארץ - הארציות, נכבש אחר שחולץ עצמו לעבודת ה'.

ויחנו במקהלות, ויסעו ממקהלות ויחנו בתחת (ל"ג, כ"ז).... ויחנו במקהלות לפרסם כבוד השי"ת ברבים ובתלמידים. ויסעו ממקהלות ובגמר מדה זו ובאו למדת השפלות וההכנעה. וזהו ויחנו בתחת.

(ס"ק מסלונים)

ה' אלקיך עמך לא חסרת דבר (דברים כ ז) אימתי ה' אלקיך עמך? כאשר לא חסרת דבר! היינו כשהאדם בשמחה ובשלמות על ידי דבר זה גופו שאתה יודע שה' אלקיך עמך עי"ז לא חסרת דבר שכן כלום חסר דבר בבית המלך?

בין המצרים: מאמר חז"ל (ראש-השנה יח) כתיב מי כה' אלקינו בכל קראנו אליו וכתיב דרשו ה' בהמצאו, כאן בצבור כאן ביחיד. על דרך זה יש לפרש הענין מה שבגלות ראשון נתגלה קצם שהיו ג' עוונות עי"ז ג"ע ושפ"ד, וגנאלו אחר שבעים שנה, שכן היות ואז לא היה פגם שנאת חנם והיו בבחינת צבור ביחד לא נתרחקה שכינה מהם, וזכו לגאולה, משא"כ בבית שני שהפגם היה בשנאת חנם והיו פרודים זה מזה בבחינת יחידים לכך נתרחקה שכינה מהם, וד"ל.

(הס"ק מסלונים)

אנו יכולים להגאל. אם יכול להיות ציונות, אם יכלה להיות כזו ממשלה שמקלקלת את הילדים היהודים, ממשלה של "ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם". אנו נמצאים בין הגויים ומערבים אותם עם האידישע קינדער ומטמאים אותם. לאף אחד לא אכפת מזה. זה לא כואב לו מכיון שנדמה לו שהוא נקי. אך דעו לכם שכל אחד יש לו פגם מזה ש"ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם", וכל אחד מחויב להוציא אותם משם, למשוך אותם עם המחשבה ועם הפה שלו. להתפלל שהרבש"ע ירים את קרן עמו ישראל. וכשאנו כולנו נתפלל אזי תראו מה שיהיה. כמו שיכל להיות ממשלה של ציונים שמלכתחילה הם רק רצו ארץ בשבילם וכלל לא התכוונו לארץ ישראל, והרבש"ע סיבב את העניינים כך מכיון שרצה לגאול אותנו שוב כימי צאתכם מארץ מצרים כך ניגאל גאולת עולם. הצרה היא שכל אחד מונח במחשבות שלו ובכאב-ראש שלו. הוא אפילו לא יודע שזה כלל לא כאב ראש, אלו הם מחשבות של היצה"ר מכניס בו בכדי שיהיה שקוע בעצמו ולא ישים לב לראות שהרחוב זה הוא לא הם, וממילא לא יוכל להתאחד עם הרחוב. ולכן אנו נמצאים בגלות כה ארוכה. אבל אנו יכולים להגאל. אם יכל להיות ממשלת הציונים יכול גם להיות ממשלת הקדושה.

אך לשם כך עלינו להתאחד, וכל אחד יתפלל על השני. לא לצורך הזולת, רק לצורך עצמו. עלינו לחזור ולשנן: זה אני. זה בשבילי. אם כל אחד ירגיש את הצער של הזולת, לא בשביל להרגיש את השני, זה בכלל לא יתכן להרגיש את הצער של השני. רק אם הוא יהיה גלוי עם עצמו, הוא לא יתבייש להגיד לעצמו. לא לחבר. החבר לא מבין אותו, ולא יכול להבין אותו מפני שאינו רוצה להבין אותו. הוא רק רוצה להבין אותו בזמן שהוא חי איתו בטוב ובנעימים, אולם כאשר צריכים לחפש יחד את הניצוצות שלהם זה כבר כאב גדול. בשביל זה צריך להיות ירידה אצל כל אחד שהירידה תעלה את הניצוצות לקדושה, ויהיה לקדושה את הממשלה. כמו שהיום הציונים מושלים עלינו ועושים אתנו מה שרוצים ומטמאים את הילדים שלנו. זה לא בגלל שהם מטמאים, הם לא אשמים, אנו האשמים! אם אנו היינו חזקים הם היו מתבטלים, אין הכוונה שהיתה נהיית כליה ח"ו, רק הם היו עושים תשובה איתנו יחד, ואז היינו נגאלים. כי הגאולה לא יכולה להיות רק כאשר כל הניצוצות של עם ישראל וכל הנשמות יתאחדו במציאות הנעלם, במציאות הביטול, במציאות הקדושה. אז נזכה לבית השלישי. אבל כל עוד שאין כזו אחדות אצלנו, וכל אחד רואה רק את הפגם של הזולת, הוא מתבייש בפני עצמו להודות שזה הפגם שלו, והוא מחפש את כל התירוצים ומעלה את כל הרעיונות בכדי להיות בסדר, ולא רואה שכל הזמן הוא פוגם. זו היתה העבודה של צדיקי אמת - להודות על האמת. "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת", וזו היא התכלית שלנו. אם אנו רוצים להיות שמורים מן הרחוב צריך כל אחד להכיר את עצמו, וכשהוא יוצא לרחוב להודות על האמת שלו ולראות את עצמו. ולא להשבר ממה שהוא מוצא אצלו, כי הרבש"ע מחכה לתשובה עד יום מותו של אדם, "עד יום מותו תחכה לו להנטותו לזכיה". וזהו שורש האחדות, כי האחדות ענינה שכל אחד יהיה לו אחדות עם עצמו, לאו דווקא לאהוב את השני, רק כל אחד צריך לאהוב את עצמו. ואם הוא אוהב את

אך לשם כך עלינו להתאחד, וכל אחד יתפלל על השני. לא לצורך הזולת, רק לצורך עצמו. עלינו לחזור ולשנן: זה אני. זה בשבילי. אם כל אחד ירגיש את הצער של הזולת, לא בשביל להרגיש את השני, זה בכלל לא יתכן להרגיש את הצער של השני. רק אם הוא יהיה גלוי עם עצמו, הוא לא יתבייש להגיד לעצמו. לא לחבר. החבר לא מבין אותו, ולא יכול להבין אותו מפני שאינו רוצה להבין אותו. הוא רק רוצה להבין אותו בזמן שהוא חי איתו בטוב ובנעימים, אולם כאשר צריכים לחפש יחד את הניצוצות שלהם זה כבר כאב גדול. בשביל זה צריך להיות ירידה אצל כל אחד שהירידה תעלה את הניצוצות לקדושה, ויהיה לקדושה את הממשלה. כמו שהיום הציונים מושלים עלינו ועושים אתנו מה שרוצים ומטמאים את הילדים שלנו. זה לא בגלל שהם מטמאים, הם לא אשמים, אנו האשמים! אם אנו היינו חזקים הם היו מתבטלים, אין הכוונה שהיתה נהיית כליה ח"ו, רק הם היו עושים תשובה איתנו יחד, ואז היינו נגאלים. כי הגאולה לא יכולה להיות רק כאשר כל הניצוצות של עם ישראל וכל הנשמות יתאחדו במציאות הנעלם, במציאות הביטול, במציאות הקדושה. אז נזכה לבית השלישי. אבל כל עוד שאין כזו אחדות אצלנו, וכל אחד רואה רק את הפגם של הזולת, הוא מתבייש בפני עצמו להודות שזה הפגם שלו, והוא מחפש את כל התירוצים ומעלה את כל הרעיונות בכדי להיות בסדר, ולא רואה שכל הזמן הוא פוגם. זו היתה העבודה של צדיקי אמת - להודות על האמת. "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת", וזו היא התכלית שלנו. אם אנו רוצים להיות שמורים מן הרחוב צריך כל אחד להכיר את עצמו, וכשהוא יוצא לרחוב להודות על האמת שלו ולראות את עצמו. ולא להשבר ממה שהוא מוצא אצלו, כי הרבש"ע מחכה לתשובה עד יום מותו של אדם, "עד יום מותו תחכה לו להנטותו לזכיה". וזהו שורש האחדות, כי האחדות ענינה שכל אחד יהיה לו אחדות עם עצמו, לאו דווקא לאהוב את השני, רק כל אחד צריך לאהוב את עצמו. ואם הוא אוהב את

אך לשם כך עלינו להתאחד, וכל אחד יתפלל על השני. לא לצורך הזולת, רק לצורך עצמו. עלינו לחזור ולשנן: זה אני. זה בשבילי. אם כל אחד ירגיש את הצער של הזולת, לא בשביל להרגיש את השני, זה בכלל לא יתכן להרגיש את הצער של השני. רק אם הוא יהיה גלוי עם עצמו, הוא לא יתבייש להגיד לעצמו. לא לחבר. החבר לא מבין אותו, ולא יכול להבין אותו מפני שאינו רוצה להבין אותו. הוא רק רוצה להבין אותו בזמן שהוא חי איתו בטוב ובנעימים, אולם כאשר צריכים לחפש יחד את הניצוצות שלהם זה כבר כאב גדול. בשביל זה צריך להיות ירידה אצל כל אחד שהירידה תעלה את הניצוצות לקדושה, ויהיה לקדושה את הממשלה. כמו שהיום הציונים מושלים עלינו ועושים אתנו מה שרוצים ומטמאים את הילדים שלנו. זה לא בגלל שהם מטמאים, הם לא אשמים, אנו האשמים! אם אנו היינו חזקים הם היו מתבטלים, אין הכוונה שהיתה נהיית כליה ח"ו, רק הם היו עושים תשובה איתנו יחד, ואז היינו נגאלים. כי הגאולה לא יכולה להיות רק כאשר כל הניצוצות של עם ישראל וכל הנשמות יתאחדו במציאות הנעלם, במציאות הביטול, במציאות הקדושה. אז נזכה לבית השלישי. אבל כל עוד שאין כזו אחדות אצלנו, וכל אחד רואה רק את הפגם של הזולת, הוא מתבייש בפני עצמו להודות שזה הפגם שלו, והוא מחפש את כל התירוצים ומעלה את כל הרעיונות בכדי להיות בסדר, ולא רואה שכל הזמן הוא פוגם. זו היתה העבודה של צדיקי אמת - להודות על האמת. "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת", וזו היא התכלית שלנו. אם אנו רוצים להיות שמורים מן הרחוב צריך כל אחד להכיר את עצמו, וכשהוא יוצא לרחוב להודות על האמת שלו ולראות את עצמו. ולא להשבר ממה שהוא מוצא אצלו, כי הרבש"ע מחכה לתשובה עד יום מותו של אדם, "עד יום מותו תחכה לו להנטותו לזכיה". וזהו שורש האחדות, כי האחדות ענינה שכל אחד יהיה לו אחדות עם עצמו, לאו דווקא לאהוב את השני, רק כל אחד צריך לאהוב את עצמו. ואם הוא אוהב את

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

359
1

נשימה וגשימה שלא יאבד את ההכרה הזו, ולא יחשוב שלא הוא עושה את הרע. וממילא כשהוא במצב כזה הוא מוכרח את זה שעוזר לו, הוא צריך את הסיבות. אם האדם לא חי את הרע שלו והוא לא בסכנה הוא לא חי עם הסיבות, רק הרע גורם לו שיחפש את האמא. כל עוד שאיננו חיים את הרע איננו יכולים לחיות עם הסיבות, ולא להגיע לבחינת "כל הנשמה תהלל י-ה". וכאשר אנו חיים עם המציאות הזו, אזי כשיוצאים לרחוב רואים את גלות השכינה, רואים את עצמנו ולא את הרחוב, "ונחנו מה". "ואנכי עפר ואפר". "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם".

רק מה, היצה"ר הוא כזה רמאי שהצליח להטעות את גדולי התלמידי חכמים שדרך זו היא רק בשביל צדיקים גדולים כמו דוד המלך והבעש"ט ולא לאנשים כערכם, ולכן אנו נמצאים בגלות. אך דעו לכם, התפקיד של כל אחד הוא **לעשות** לא להגיד "זה לא שייך אלי". הרבי ר' זושא אמר שלא יענישו אותו בגלל שלא היה אברהם אבינו, רק בבחינה של "זושא" הוא יתן דין וחשבון. אל תתפתו לחשוב שעבודה זו היא רק בשביל דוד המלך והיא לא שייכת לכל אחד, זה שקר! עלינו לדעת שעבודה זו מיועדת לכל אחד. צדיקים אמיתיים סללו לנו את הדרך, והם דורשים מאתנו ללכת בה, הם הולכים איתנו. אנו רק צריכים לתת את העבודה, את הביטול. לא להתבטל לקליפה, לשוארץ-יאר, והוא ימשוך אותנו להמשיך את הגלות הארוכה. אל תתנו לרמות אתכם שדרך זו היא רק בשביל דוד המלך, זה השווארצער-שטן מרמה אתכם בשביל שיהיה לו קיום, ובינתיים אנחנו נחרבים, לא הרחוב. אם אנו רק ניתן את העבודה הצדיקים יעזרו לנו.

עצמו הוא חי עם כל החסרונות שלו. וכשאדם חי עם החסרונות שלו נופל עליו פחד שלא יפגום, היות שבכל אחד יש את כל החסרונות. שיש בעולם, וכל הדברים הגרועים שאנו רואים בעולם התחתון נמצאים אצל כל אחד. וזו היתה הגדלות של דוד המלך שהרבש"ע אמר "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", הגדלות שלו לא היתה מה שהחזיק עצמו גדול עם הרבה דפי גמרא, או עם הרבה מפרשים וזוהר וכדומה, הגדלות שלו היתה שאמר "ואנוכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם". פעם אחת הוא אבד את ה"חרפת אדם ובזוי עם", ואמר "צרפה כליותי ולבי" "ולבי חלל בקרבי", ומיד הגיע ליבבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע.

נמצא שהגדלות של האדם היא הכרת שפלותו. ובשעה שהוא עומד במדריגות גבוהות ביותר הוא צריך לחיות כגמול עלי אמו, שהסיבה של הגדלות שלו היא מציאות הוי". וכשהוא חי עם איחוד הוי" מתוך השפלות שלו, הוא משיג את המציאות שלו, ומשיג את אופן הלידה שלו שמבטן ומלידה הוא "רק רע כל היום". וכשהוא משיג שזוהי מציאותו "רק רע כל היום", הוא מכיר שהוא מציאות הרע של העולם, וכל היום הוא ברע, כל דבר רע שיש בעולם הוא עושה. לא 'רועה' לעשות, ולא 'עלול' לעשות, רק כל רע שיש בעולם הוא עושה את זה כל היום. ולמרות שכלפי חוץ הוא נקי ולא עושה כלום, אין הדבר כן, כי "לולי ה' עזרתה לי", אם אתה ה' לא הייתה עוצר אותי ולא היית שולח לי את הסיבה שמונעת אותי מחטא - "כמעט שכנה דומה נפשי".

את כל זה צריך האדם לראות לא רק בשעת נפילה, רק כל הזמן הוא צריך לחיות עם הרע שלו. הוא צריך לחיות עם כל מציאות הרע שיש בעולם. וממילא הוא חי בסכנה בכל

פנינים יקרים

ראשי תבות אשר דבר משה עולה בנימטריה 'מה' וראשי התיבות הנ"ל עולה 'אדם'. שע"י שיהיה בבחינה -מה- יוכל להיות אדם השלם.
(לקוטי רב משה יעקב)

ויקצוף משה על פקודי החיל (ל"א, י"ד) דרשו חז"ל כל הכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו מהיכן למדנו? ממה? לכאורה היה יסוד נכון לקצפו של משה, אלא שהתורה חודרת לפני ולפנים של הדברים שכעס מביא אחריו טעות כי כעס וחכמה מתנגדים זה לזה לפיכך אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו.
(הגר"ח שמואלביץ)

והייתם נקיים מה' ומישראל (ל"ב, כ"ב) כל ימי הייתי מצטער על מקרא זה והייתם נקיים מה' ומישראל. שני חובות הללו להיות נקי מה' ולהיות נקי מישראל עמו. יותר קל לצאת ידי החוב הראשון, כי בחוב השני יתכן שיעשו טוב ובכל זאת לא יצא ידי חובתו וזהו והייתם נקיים גם מה' וגם מישראל כלומר שגם ישראל יחושו שאכן ההשתדלות היתה מספיקה.

ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאוה (ל"ג, ט"ז) רמז הוא כי המתרחק מהתורה שנתקבלה בסיני היכן תמצאוה? בקברות התאוה? כי בלי תורה ומצוות נמסר האדם בידי תאוותיו כי יצר לב האדם רע מנעוריו ואין דרך אחרת לעצור בעד התאוה אלא בכח התורה.
(הר צני)

ככל היוצא מפיו יעשה (ל"ג, ג') הצדיק צריך לראות שגם דברי הגשמויות שלו יהיו בקדושה וטהרה גדולה למען יעשה בהם ג"כ עשיות קדושה. וזה ככל היוצא מפיו פי' דברי גשום יעשה בהן תיקון.
(נעם אלימלך)

ענין הצר והיגון להיות מיצר ודואג על חסרון ביהמ"ק כמ"ש בכל עצי יהיה מותר, בדאגה לבנינה, אבל להיות עצי מיצר ודואג על העבר מה זה ועל מה זה, כי העצבות היא הקליפה היותר קשה מכולם שהרי הע"ז נקראת על שמה עצביהם כסף וזהב...
(פרי הארץ)

מה שמובא בגמרא שר' צדוק התענה ארבעים שנה שלא יחרב ביהמ"ק. וקשה הא לא הועיל כלום כי לבסוף בעוה"ר נחרב. אך כוונתו היה בכל יום ויום שרק היום לא יחרב ובכל יום התענה על יומו שלא יחרב היום. ויש ללמוד מזה דרך בעבודת השי"ת שבכל יום תמיד יתפלל האדם להנצל היום מהיצה"ר ולמחר על יום מחר כי אם יתפלל פעם אחת אי אפשר רק לעשות משפט ה' דבר יום ביומו.
(תפארת שלמה)

גלות וגאולה. אל תאמר כי לא יהיה לו גואל, אל תאמר כי ח"ו אבדה תקוה אלא והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו אמרו ז"ל כי היסורים והגלות הם תיקון האומה להכשירה... ובאמצעות זה ישיג למצוא כדי גאולת הבית.
(אוה"ק)

גלות וגאולה ולא יאמר אדם בראותו כ"כ ירידת ישראל כל אורך הזמן, כי ח"ו אבדה תקוה מבנים, לא בן הוא אלא ויאמר אלקים יהי אור הוא הגאולה העתידה המופלא.
(אוה"ק)

שהשמחה במעונם

הר"ר אריה מרדכי גוטמן ומשפ' להולדת הבן
הר"ר ישעיהו בורגשטיין ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר גדי מורגנשטרן ומשפ' להולדת הבת

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדין 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס:
ת.ד. 5080
ירושלים 91050